

<p>سخاوت (۲) عفو لقبول آصفیہ عربی۔ اسم مذکر معانی۔ آمرزش بخشش (با) جو دو عطا کرنا۔ بخشش کرنا عفو کرنا۔</p>	<p>بمعنی بخشیدن و رحم کردن (انوری سے) قضا با دست او ہر ساعتی گفتی ہی گفتی ہی کہ بخشش ندوینی مطلبی دارم نہ دنیا کی ہی ولیکن ہر کم</p>
<p>بخشندہ لقبول صاحب روز نامہ بحوالہ سفرنامہ واجب بود رویش بخشودن کہ چون درویش</p>	<p>بخشندہ لقبول صاحب روز نامہ بحوالہ سفرنامہ واجب بود رویش بخشودن کہ چون درویش</p>
<p>ناصر الدین شاہ قاپار یعنی معاف کنندہ عرض کند کہ اسم فاعل مصدر بخشیدن و مثال بر معانیش است کہ می آید (ارو) بخشندہ والا</p>	<p>بخشندہ والا بخشندہ والا</p>
<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>	<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>
<p>ہر جہہ ساند ترکند خرنیزہ و امثال فارسی ذکر این کردہ از محل استعمال است</p>	<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>
<p>انڈ مؤلف عرض کند کہ فارسیان این مثل راجی باؤل و سخی می زنند مقصود آنست</p>	<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>
<p>کہ بخشندہ بہ شابہ آب است کہ ہر کہ پیش آب رود تر شود همچنان سائل از بخشندہ بہرہ</p>	<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>
<p>حاصل کند (ارو) دکن میں کہتے ہیں صاحب موار دہد کہ بخشیدن و بخشودن گوید</p>	<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>
<p>سخی کا دریا بہتا ہے بخشودن لقبول جہا گیری با اول مفتوح</p>	<p>بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان بخشندہ آب است کہ مثل۔ صاحبان</p>

و مضارع این بخشند و بخشاید و فرماید که اکثر اسما و معنی استعمال کردند (۱) و اون و عطا کردن
 لفظ ثانی یعنی ثانی آمده و لفظ اول مشترک است و (۲) عفو کردن پس رحم کردن داخل معنی دوم
 در هر دو معنی اما ازین ماده اسم مصدر بخشش است مضارع این نیامده و مضارع بخشیدن
 بدوشین و اسم فاعل امر بخشش بیک شین آید که بخشید است براس این مصدر رحم مستعمل شد
 چون خطا بخشش و زرتخش و از ماده دوم اسم و بخشاید مضارع بخشایدن خطا صاحب
 مصدر بخشایش و اسم فاعل و امر بخشاید آید موارد که این را متعلق به بخشودن و بخشیدن
 و اول را مفعولی ناچار است لفظ یا معنی و کرد و حاصل بالمصدر این بخشش باشد و همین
 ثانی را مفعول نباشد مؤلف عرض کند که حاصل بالمصدر براس بخشیدن هم صاحب
 حقیقت را نه فهمیده و بجز سخن نرسیده خامه موارد غلط کرده که بخشایش را هم حاصل بالمصدر
 فرسائی می کند اسم مصدر بخشودن و بخشیدن این قرار و او حقیقه بخشایش حاصل بالمصدر
 همان بخشش است که بجایش گذشتند بخشش بخشایدن است که می آید و امر بخشیدن و
 چنانکه خیال صاحب موارد است فارسیان بخشایدن بخشودن بخشش است و اسم فاعل این هر دو
 کسور و علامت مصدر و آن بروز یا ده کرده بخشیده صاحب موارد سکندر می خورد که
 مصدر بخشیدن را وضع کردند که باصول بالمصدر بخشش را اسم فاعل نوشت و مثالی که پیش کرد
 اصلی و قیاسی است و باصول مقتضین فارسی با براس اسم فاعل ترکیبی است که معنی فاعلی
 جعلی و بخشودن بدل آن که تحتانی به او بدل بدون ترکیب امر حاضر با اسمی پیدامنی شود و
 شد چنانکه انگیر و انگور و انگیل و انگول و برای آنچه از ماده دوم بخشایش را اسم مصدر گرفته

این ہم غلط است زیرا کہ بخشایش حاصل بالصدر ذکر این نکرد و لیکن خلاف قیاس نیست۔
 بخشائیدن است کہ می آید و اسم مصدر بخشیدن زائد بر لغت بخش زیادہ کرده اند چنانکہ
 همان بخش کہ بالا گذشت و بخشاے امر حاضر است مگر و ستمکارہ مشتاق سدا استعمال
 بخشائیدن باشد چنانکہ گذشت نہ امر حاضر باشیم (ارو) دیکھو بخش کے پہلے معنی۔
 بخشیدن و بخشودن چنانکہ او عاے صاحب بخششی بقول اندجوازہ فرنگ فرنگ بافتح
 موار و است قبلے محل می گوید کہ بخشیدن را و کسر شین بمعنی (۱) نصیب و حصہ و (۲) دینہ
 مفعولی ناچار است و بخشودن را مفعول بنا و مشاہرہ دہندہ صاحب فرنگ فدائی
 یا گوئیم کہ ہر دو مصدر بمعنی متعدی است و کہ از معاصرین عجم بود می نویسد کہ بمعنی دوم
 بخشیدہ بمعنی عطا کردہ شدہ و عفو کردہ شدہ محاورہ ہند است مؤلف عرض کند کہ در
 مفعول بخشیدن است و برای بخشودن ہم متعل معنی اول ہم یای وحدت داخل است
 این است حقیقت محقق بانام و نشان و پایہ بدون سدا استعمال اعتبار را شاید (ارو)
 معلوم اتش کہ بیانش قیاس و قواعد ہر دو را (۱) دیکھو بخش کے پہلے معنی (۲) بخششی بقول
 بر طاق وار و ہر چہ در ول آید بقلم می سپا اصفیہ۔ فارسی۔ اسم مذکر۔ فوج کی خواہیم
 (ارو) (۱) دینا عطا کرنا۔ (۲) معاف کرنے اور حساب و کتاب رکھنے والا تنخواہ
 کرنا۔ عفو کرنا۔ رحم کرنا۔
 بخششی بقول اندجوازہ فرنگ فرنگ بمعنی ولے کو کہتے ہیں۔
 حصہ و بہرہ دیکر کے از محققین فارسی زبان بخششی الممالک اصطلاح۔ بقول اندجوازہ

<p>فرنگ فرنگ سپہ سالار را گویند مؤلف کہ بخطاق و بخطاق ہم بدین معنی آمدہ مؤلف عرض کند کہ معاصرین عجم تصدیق این می کنند عرض کند کہ بخطاق بمعنی (۱) قبا و (۲) کلا مرکب اصنافی است (ارو) فوج کا سپہ سالار و رویشان بجائے خودش می آید و تحقیق بمعنی بخشیدن اما ذکر این بر بخشودن کرده ایم و ماخذ ہمد را بخا کنیم در اینجا ہمین قدر کافی و ذکر ماخذ ہم ہمد را بخا است (ارو) است کہ بخطاق بغین معجم و طائے حطی و و یکھو بخشودن -</p>	<p>فرنگ فرنگ سپہ سالار را گویند مؤلف کہ بخطاق و بخطاق ہم بدین معنی آمدہ مؤلف عرض کند کہ معاصرین عجم تصدیق این می کنند عرض کند کہ بخطاق بمعنی (۱) قبا و (۲) کلا مرکب اصنافی است (ارو) فوج کا سپہ سالار و رویشان بجائے خودش می آید و تحقیق بمعنی بخشیدن اما ذکر این بر بخشودن کرده ایم و ماخذ ہمد را بخا کنیم در اینجا ہمین قدر کافی و ذکر ماخذ ہم ہمد را بخا است (ارو) است کہ بخطاق بغین معجم و طائے حطی و و یکھو بخشودن -</p>
<p>بخشی گری بقول اندر بجوالہ فرہنگ عہدہ و خدمت سپہ سالاری است مؤلف عرض کند کہ خدمت قاسم شاہرہ فوج بخط بلا سر و اون مصدر اصطلاحی بقول و بدین معنی ہم محاورہ ہند است نہ سپہ اندر بجوالہ لطقات کنایہ از بلا و محنت کشیدن سالاری معاصرین عجم با ما اتفاق کنند و بدان راضی بودن مؤلف عرض کند کہ و گویند کہ در بعض مقامات فارس ہم خلاف قیاس نیست ولیکن طالب سند ہام بہ ہمین معنی مستعمل است (ارو) بخشید کہ معاصرین عجم بزبان ندرند و دیگر محققین فوج کے تنخواہ تقسیم کرنے والے عہدہ دار ازین ساکت (ارو) رنج و بلا پر صابر ہونا کی خدمت کا نام - صاحب آصفیہ نے بخط بلا سر و آرہم اصطلاح بقول مؤلف کہا ہے - فارسی - اسم مؤنث - عہدہ مصائب اے بلا کشتی کنم و راضی بیلا باشم مؤلف بخطاق صاحب سروری بر بخطاق گویند کہ (بخبط بلا سر و آرون) چہ آق ہم</p>	<p>بخشی گری بقول اندر بجوالہ فرہنگ عہدہ و خدمت سپہ سالاری است مؤلف عرض کند کہ خدمت قاسم شاہرہ فوج بخط بلا سر و اون مصدر اصطلاحی بقول و بدین معنی ہم محاورہ ہند است نہ سپہ اندر بجوالہ لطقات کنایہ از بلا و محنت کشیدن سالاری معاصرین عجم با ما اتفاق کنند و بدان راضی بودن مؤلف عرض کند کہ و گویند کہ در بعض مقامات فارس ہم خلاف قیاس نیست ولیکن طالب سند ہام بہ ہمین معنی مستعمل است (ارو) بخشید کہ معاصرین عجم بزبان ندرند و دیگر محققین فوج کے تنخواہ تقسیم کرنے والے عہدہ دار ازین ساکت (ارو) رنج و بلا پر صابر ہونا کی خدمت کا نام - صاحب آصفیہ نے بخط بلا سر و آرہم اصطلاح بقول مؤلف کہا ہے - فارسی - اسم مؤنث - عہدہ مصائب اے بلا کشتی کنم و راضی بیلا باشم مؤلف بخطاق صاحب سروری بر بخطاق گویند کہ (بخبط بلا سر و آرون) چہ آق ہم</p>

<p>مگر و که مرادف مصدر گذشته باشد چیفت است و راضی بیلا بودن مؤلف عرض کند که در مصداق از محققین که مصداق راضی گذارند و شوقش گذشته خط بلاست و در اینجا بجایش خطه بلا راضی نگارند. خلاف قیاس نیست. مثاق را استعمال کرده اند بخیاں ما مصدر گذشته سند استعمال باشیم معاصرین عجم بر زبان ^{ندانند} موافق قیاس است و برای این طالب سند (ارو) و کیو بخیا بلا سرداون - باشیم که محققین اهل زبان ازین ساکت بخیا بلا سرداون مصدر اصطلاحی و معاصرین عجم بر زبان گذارند (ارو) یعقول ضمیمه برهان و بجز کنایه از بلا کشتی گردان و کیو بخیا بلا سرداون -</p>	<p>بخیا بلا سرداون مصدر اصطلاحی و معاصرین عجم بر زبان گذارند (ارو) یعقول ضمیمه برهان و بجز کنایه از بلا کشتی گردان و کیو بخیا بلا سرداون -</p>
---	--

بخند بقول سروری و برهان بخا و فا بوزن برسد (۱) یعنی عطسه کند و خفیدن بمعنی
عطسه کردن باشد و (۲) بوزن بخورد بمعنی سرفه کند (منجیک ۱۷) چون بخند صحیح
سعادت اثر پادغایه ساگرد و باد سحر با مؤلف عرض کند که خفیدن بفتح اول و انقضه
شدن و گلو فشردن و (۲) عطسه کردن و بضم اول (۳) سرفه کردن می آید (سالم ^{تلفظ})
(کذافی البحر) پس موحده اول زائد است و خند بفتح فامضارع خفیدن - ضرورت
نداشت که یک مشتق را بطریق اسم جامد ذکر کنیم محققین بالا غلط کرده اند که مشتقات
با موحده زائده در ردیف با جاداده اند مخفی سباد که مصدر خفیدن مرکب است
از خند که بقول برهان بفتح اول و ثانی فشردن گلو باشد و عطسه را نیز گویند و بضم اول
بمعنی سرفه هم که لعربی سعال خوانند و همین است اسم مصدر فارسیان بخذف های
پوز آخره به زیادت تحتانی کسور و علامت مصدر و آن مصدری ساختند قیاسی

کہ بقول تھنن فارسی زبان مصدر جعلی است بہ حصول ما اصلی کہ اسم مصدرش لغت فارسی زبان است۔ معنی فارسی زبان سے حاصل ہوا اور یہ ہم ذکر میں کر وہ اندر و ایک صاحب مواروہ معنی دوم رانہ کرون نوشتہ و صاحب نوادر بہر پائش مؤلف گوید کہ تصنیف میں اس قدر استعمال شود کہ لازم است یا مستعدی بطا سہ قول سروری را معتبر و انچه کہ از اہل زبانست (مؤید الدین ۳) و ماغ صبح را اور ہر خفیدن ہر فیض روی او غور شیدہ اید ہزار و (۱) چھینکے (۲) کھانے (۳) گلا گھوٹے۔ گلا گھٹے۔

بجگ بقول شمس با اول و ثانی مفتوح نوعی از تبریزین (حکیم سوزنی) ترک کی مکن کشتن من برکش بجگ ہر مؤلف عرض کند کہ تخریف بجگ بہ موقدہ اول و جیم فارسی و کاف بابیان ماخذش گذشتہ کہ بمعنی کار و باشد و صاحب شمس ہم ذکرش کردہ جو برین نیست کہ بغلطی کتابت و بیجا ہم قائم کر و یا نقل نویسیست دست تصرف دراز نمود و باعتبار معنی بیان کردہ اش این را بجگ بہ نون اول و جیم عربی دوم صحیح و انیم کہ بمعنی تبریزین بجگے خودش می آید و اشارہ ان ہم بر بجگ کردہ ایم باقی حال وجود این در بیجا غلط محض است و در کلام حکیم سوزنی ہم تصرف کا تبا راہ یافتہ کہ نون اول و جیم دوم را بہ موقدہ اول و خائے مجہ بدل کردہ است و بدین وجہ کہ تصرف در جلیہ لغت و سند راہ یافتہ قیاس غالب این است کہ تصرف نقل نگار نہ باشد بلکہ تسامح محقق است (اردو) تبریزین۔ ایک ہتیار کا نام ہے جو زین اس کے پہلو میں رکھا جاتا ہے۔ مذکر۔

بخل بقول بہار بالضم نقیض سخا و نایب از صفات اوست و باللفظ کردن مستعمل اصائب
 می شود و فریاد رس فریاد چون گردد تمام بخل و فریاد با فریاد رس کردن چرا
 مؤلف عرض کند کہ لغت عرب است بقول منتخب بالضم و انفتح و بفتحین و بفتحین زفت
 شدن (انہی) فارسیان استعمال این یعنی حاصل بالمصدر کنند و با مصدر فارسی مرکب
 سازند انحصار بہار با مصدر کردن از لطقات باقی نماند قلت تلاش اوست (ارو)
 بخل بقول آصفیہ عربی۔ اسم مذکر۔ لالچ طمع۔ حرص۔ کنجوسی۔ تنگ چشمی۔ تنگ دلی۔ خساست

<p>بخلچہ بقول شمس کبیر باوکسر لام مرادف پنججو کہ بہر دو باے فارسی می آید یعنی کسی کہ دست در زیر بغل کند تا او بخندد افتد و آن را غلجہ نیز گویند و بخلوچہ ہم بدین معنی می آید۔ فرماید کہ لغت فارسی است صاحب برہان بخلوچہ یہ باے فارسی و حیم فارسی فرماید کہ انگلستان را در زیر بغل کسی بچرکت در آورند باشد عنوانی کہ آنکس را خندہ گیر و مؤلف عرض کند کہ اگر سزا استعمال پیش شود تو انیم عرض کرد کہ اصل این بخلوچہ بود مرکب از بغل و و اونسبت و کلمہ چہ کہ افادہ معنی تصغیر کند و معنی لفظی این تحریر کی نازک کہ منسوب است بخل تا متحرک بخندہ در آید غنیمت معجمہ بدل شد بہ خای معجمہ چنانکہ چرخ و پرخ و بخلوچہ قرار یافت و بخلوچہ بخند و اونسبت محفف آنت و بس۔ و حقیقت دیگر مرادفات این بجایش عرض کنیم اندرین صورت اعراب بیان کردہ صاحب شمس صحیح نباشد (ارو) گدگدی بقول آصفیہ ہندی۔ اسم مؤنث۔ بغل یا تلوے یا کوکھ کی کجلی۔ سلسلاہت۔ وہ میٹھی میٹھی کجلی جو انگلیوں کے س ہونے یا جھانوں کے رکڑے پیدا ہوتی اور منہسی دلاتی ہے۔</p>	<p>و معنی لفظی این تحریر کی نازک کہ منسوب است بخل تا متحرک بخندہ در آید غنیمت معجمہ بدل شد بہ خای معجمہ چنانکہ چرخ و پرخ و بخلوچہ قرار یافت و بخلوچہ بخند و اونسبت محفف آنت و بس۔ و حقیقت دیگر مرادفات این بجایش عرض کنیم اندرین صورت اعراب بیان کردہ صاحب شمس صحیح نباشد (ارو) گدگدی بقول آصفیہ ہندی۔ اسم مؤنث۔ بغل یا تلوے یا کوکھ کی کجلی۔ سلسلاہت۔ وہ میٹھی میٹھی کجلی جو انگلیوں کے س ہونے یا جھانوں کے رکڑے پیدا ہوتی اور منہسی دلاتی ہے۔</p>
--	---

<p>است بز (ارو) خلوت بین لیجانا تجلیه کرنا</p>	<p>دخذه - غلج - غلچ - غلچیه -</p>
<p>بخلوجیا بقول شمس یکسر با وضعم لام مراد</p>	<p>بخل کردن استعمال - صاحب آصفی از</p>
<p>بخلچه که گذشت و ما بعد را بجا حقیقت این بیان</p>	<p>معنی ساکت مؤلف عرض کند که یعنی ندان</p>
<p>کرده ایم که سبداں و مخفف بخلوچه باشد</p>	<p>و عطا نکردن و تنگ چشمی و دریغ کردن</p>
<p>بخل و زردین مصدر اصطلاحی صاحب</p>	<p>مقابل عطا و بخش کردن باشد - سدا این (ارو) و یکجو بخلچه -</p>
<p>بخل کردن است</p>	<p>بر لفظ بخل از کلام صائب گذشت (ارو)</p>
<p>بخل کردن است (عربی شیرازی) با جوال زردین</p>	<p>بخل کرنا -</p>
<p>بخل کردن است (عربی شیرازی) با جوال زردین</p>	<p>بخلوت برون استعمال - تجلیه کردن است</p>
<p>بخل کردن است (عربی شیرازی) با جوال زردین</p>	<p>(جمهوری) و چشم بر بخلوت همه جان</p>
<p>بخل کردن است (عربی شیرازی) با جوال زردین</p>	<p>است با همزانش تویی آنکس که بخود در سخن</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>باشد که آن را پرپهن نیز گویند (عسجدی) در آونیم حائل و اریکه خویش را بر و</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>و بگرد کردن و سینه اش کنم اغوش چون بخله با صاحب برهان گوید که بعربی بقوله الحقا گویند</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>خان آرزو در سراج گوید که ظاهر ادراصل بوخیده بود که بخیده به تخانی بعد خا و بوخله بود</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>بعد باین آمده و این از جهت تخفیف است صاحب محیط بر بخله و بخیده اشاره بقوله الحقا</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>کند و بر خرفه فرماید که بغارسی تورک و بعربی بقوله الحقا و یونانی بوذخی فانیس و بعربی</p>
<p>بخله بقول سروری و رشیدی و جهانگیری و جامع و ناصری بنا و لام بوزن و معنی خرفه</p>	<p>ارغیلم و بفرنگی بر قال سالی و بهندی قلفه و خلفه گویند و آن دو نوع است بهترین</p>

(۷۰۴)

بر صاحب طبع ذوق سلیم معلوم می شود کہ (مشک بنجم) کنایہ از زلف خمیده است و بنجم نام بیچ ولایت و مشک نیست (ادیب صابر ترمذی سے) قدس شد چو دوزلف بنجم و دست بنجم ہا دل من شد چو دو چشم و دست و زرم ہا و فرمایید کہ حکیم اسدی و فروسی (کنند بنجم) بسیار آورده اند صاحب رشیدی بذکر قول محققین بالاسد و دیگر می خواهد مؤلف عرض کند کہ آنچه صاحب ناصری این سند را بحق لغت زیر تحقیق غیر متعلق دارد درست است و در معنی شعر ہم با او اتفاق داریم ولیکن انکارش از نام ولایت قابل تسلیم نیست خصوصاً تصدیق صاحب جامع کلام محققین مقبرہ صاحب زبان است مارا کافی است حیف است کہ محققین بالانسیب حالات این ولایت صحت کافی نکرده اند و بحدیکہ بیان کرده اند و خودش با عدم مساوات دارد و اگر نام ولایت را تسلیم کنیم وجہ تسمیہ این متحقق نشد کہ چیست و (۲) بہ فتح اول و ضم خائے معجم بقول صاحب محیط شربی کہ از آر و گندم و امثال آن سازند معنی لفظی این چیزے کہ در خم است و کنایہ از شراب مذکور (ار و و) (۱) بنجم بافتح ایک ولایت کا نام مذکور (۲) شراب کی ایک قسم جو آر و گندم وغیرہ سے بنائے مین - مؤنث -

(۱۲۵۷۷۱)

بنجم آورون	مصدر اصطلاحی یعنی بنجم (کمان را بنجم آورون) یعنی کمان کشیدن پیدا
واون است (انوری سے)	شالہ پیر برف کہ بجائے خودش می آید (ار و و) خم دینا بنجم
بیر و از کتف کوہ ہا چون رستم نسیان بنجم آور پیدا کرنا	جھکانا دکن مین خاننا کہتے مین -
کمان را ہا و از مین سند مصدر اصطلاحی بنجم درشدن	مصدر اصطلاحی بقول

نیمہ برہان و بحر پراقبہ رفتن و مراقبہ کردن
 صاحبان مؤید بہفت و کرمانی مطلق این ہم خوانند و بید گیاه ہم گویند صاحب جامع
 کرده گویند کہ اسے پراقبہ شد مؤلف عرض گوید کہ تجیل ہم ہمین است کہ می آید صاحب
 کند کہ کنایہ است و معنی اصلی این خمیدن محیط پرچمہ حوالہ کنکر دہد و بر کنکر فرماید کہ
 (ارو) مراقبہ کرنا جنوری دل سے خدا اسم صر شرف است و بر صر شرف گوید کہ لغت
 کا وہاں کرنا۔ سب چیزوں کا خیال چھوڑ کے نبطی است و بیونانی ستو لوس و لہری عکرب
 خدا کا وہاں لگانا۔ صاحب آصفیہ نے مراقبہ و ملکین و خریع و بفارسی کنکر و منابت آن
 کا ذکر کیا ہے۔ زمین سنگریزہ و مواضع آہنا۔ بستانی و بری
 بخمر العقول شمس لغت فارسی است و نام بستانی آن گرم در دوم و خشک در اول
 ولایتی مشک خیر و دیگر کسی از محققین فارسی و بری آن گرم و خشک در دوم مختلف الطبا
 زبان ذکر این نکر و مؤلف عرض کند کہ تخم بحسب اقلیم و اماکن و دوران رطوبت فضلیہ
 بہمین معنی گذشت اگر سدا استعمال این پیش باطافت و تحفیف و تنقیہ قلیل است چون
 شود تو انیم عرض کرد کہ اسے ہماہ آخر زائد است عرق بد بو را خوشبو گر و اندو بوی رطوبت
 چنانکہ شتا و شتار بدون سدا اعتبار از انشا عفتہ بیرو و منافع بسیار دارد (الخ) و بر پیکر
 معاصرین عجم بر زبان ندرند و از حقیقت این فرمایند تجیل است و بر آخر سطر کہ گذشت
 ساکت (ارو) و یکجو ہجہ۔ حوالہ صر شرف نوشتہ و بید گیاه و اہم آورده
 بخمر العقول برہان و ناصری و سراج و بہفت ہا از پریشان بیانی اینہا خصوصاً در مفردات

طب خیلی پریشان می شویم و بر اققنا لوقی که هم ذکر این معنی نمی کنند البته نثرند بهین معنی می
 بجای خودش مذکور شد گنگر سفید را ذکر کرد و مجرد قول صاحب شمس بدون سند اعتبار
 و خیال ما این است که در بید گیاه و گنگر را شاید و ما خدا این هم مستحق نمی شود و خیال ما
 فرق است - جا دار و گنگر سفید را بید گیاه جزین نیست که بخسیده را که بمعنی معقولی یعنی شیره
 نام باشد و نسبت لغت زیر بحث تحقیق ما از مصدر بخسیدن است بخند نوشت و این
 این است که لغت فارسی زبان و اسم جانم نتیجه بخیری از ما خداست و بس حیف است
 است و صاحب شمس گوید که (۲) بانگ که لغات فرس به تحقیق و به توجهی صاحبان
 کردن باشد با گنگر گنگر مؤلف عرض کند لغت در چه شکل است (ارو) و دیگر
 که محققین فارسی زبان و معاصرین هم ازین بخسیده -
 ساکت بدون سند استعمال اعتبار را شاید بخنود بقول برهان بفتح اول و نون بر وزن
 که صاحب شمس محقق به تحقیق است (ارو) پر تود (۱) رعد برادر برق را گویند و (۲) پدرا
 (۱) و گیو انفرس و اققنا لوقی (۲) گلابی می را هم که شوهر ما در باشد صاحبان جامع و
 هوئی آواز - نوشت -
 بخند بقول شمس با اول و ثانی مفتوح تحقیق این را بر بنحو نوشته ایم که به فوقانی
 اند و بکین و افسرده را گویند و آن را نثرند سوم عوض نون گذشت (ارو) و گیو بخنود -
 نیز خوانند - مؤلف عرض کند که محققین بخنود بقول ضمیمه برهان بر وزن خوشنود
 فارسی زبان ازین ساکت و بر لغت نثرند بمعنی بخنود باشد که رعد است صاحب مؤلف

<p>فرماید کہ بالضم تندر وغزندہ کذا فی القنیہ ودر بخنویدین بقول صاحب انذ بجوالہ فرنگ</p>	<p>و ستور بجایے خاچیم مرقوم است و اللہ اعلم فرنگ بفتح اول و ثالت و کسر و او یعنی رعد</p>
<p>بالتوا ب مؤلف گوید کہ اگر سدا استعمال پیش کروں و تندر زون۔ محققین مصداق فارسی</p>	<p>شو و تو انیم عرض کرد کہ وال مہلہ در آخر این زبان ازین مصدر ساکت مؤلف عرض</p>
<p>ز اند است چنانکہ پیر پیرن و پیر سندر اندر نی صورت کند کہ موافق قیاس و اصول فارسیان است</p>	<p>فرید علیہ بخنویہ باشد کہ بنون سوم گذشت (ارو) کہ از اسم مصدر بخنویہ وضع کرده اند زیادت</p>
<p>و یکینو بخنویہ کے پہلے معنی۔</p>	<p>تحتانی کسور و علامت مصدر و آن بقایہ</p>
<p>بخنویہ صاحب برہان این را مخصوص کند با مقتضین فارسی مصدر جعلی و باصول ماصد</p>	<p>برقی و فرماید کہ بفتح اول و ثانی و رابع ہم آمدہ اصلی کہ از اسم مصدر فارسی زبان مرکب</p>
<p>و صاحب سروری بجوالہ ادات گوید کہ بضم شد و بخنویہ مضارع این و بخنویہ حاصل بالصد</p>	<p>با و نون و سکون نماے معجرہ و او یعنی برق و امر حاضر ہم (ارو) گر بنا بقول آصفہ</p>
<p>بجوالہ شرح السامی گوید کہ بفتح با و نون و او ہندی۔ کرگنا۔ بجلی کا آواز نکالنا۔ با و نون</p>	<p>ہم آمد و بجوالہ فرنگ فرماید کہ بخنویہ بضم با کا بولنا (ناخ سہ) کیا فرما ہو اگر گرجنے سے</p>
<p>و تا یعنی ہر چیز غزندہ عموماً و رعد باشد خصوصاً جھکوستے نہ دے گجر بدلی کا</p>	<p>مؤلف عرض کند کہ فرید علیہ بخنویہ است زیادت بخواب آمدن مصدر اصطلاحی۔ بقول</p>
<p>ہائے ہوز در آخر و ما ذکر این بصراحت معنی و انتد (۱) مرئی شدن چیزے بخواب مؤلف</p>	<p>بر بخنویہ کہ وہ ایم و گیر پیچ (ارو) و یکینو بخنویہ۔ عرض کند کہ (۲) خفتن ہم (ناصر علی ۱۵)</p>

<p>بیداران؛ بعد فسانہ رگ گردنم خواب شدہ</p>	<p>نخواب رفتن یا اصطلاحی بقول بخر خدریت کہ بسبب تشنگی و زیر عضو بود (ارو) سونا۔</p>
<p>بہر سد صاحب اندجم ذکر این بنیادوت</p>	<p>تحتانی در آخر کند (از بہار) از کوشش</p>
<p>وارستہ در خواب گردن و بقول بخر خواب</p>	<p>تومی رو و از پیش پایے پایے خواب رفتہ</p>
<p>مؤلف عرض کند کہ خوابا بتنا</p>	<p>مادر رکاب تست (صائب) ہرگز چشم</p>
<p>و غافل گردن است و بس (باقر کاشی)</p>	<p>شوخی ابرو نمی رسد؛ پایے خواب رفتہ باہو</p>
<p>مگر فہمیدگان بد خو کہ خواہم کرد دل خالی</p>	<p>منی رسد؛ و فرماید کہین رخصت پایے نیز کونیا</p>
<p>کہ می افتد بہر سومی کند خود را بخواب شب</p>	<p>مؤلف عرض کند کہ چون در یک نشست دیر صاحب اندھمین شعر برابرے سند (خواب</p>
<p>گذر و روانی خون در پایے کم شود جس (داون) آورده و در مصرع ثانی رمی کند</p>	<p>باقی نماند از ہمین است این کاید (ارو) را (می دہد) نوشتہ (ظہوری) طاقت کوہ</p>
<p>پاؤن جھٹانا۔ بقول آصفیہ پاؤن سن ہونہ</p>	<p>سردی یا کسی صدمہ کے باعث پاؤن کا</p>
<p>بے حس و حرکت ہو جانا۔ پاؤن سونا و کنین</p>	<p>بے حس و حرکت ہو جانا۔ پاؤن سونا و کنین</p>
<p>پاؤن میں چو نیشیان بھر جانا</p>	<p>نخواب شدن اصطلاحی خفتن</p>
<p>سرخ و زرد سن و پایے نخت</p>	<p>نخواب کسی برون (اصطلاحی) بعضی</p>
<p>حقیقی است (ظہوری) دو شینہ خواب</p>	<p>حقیقی است (ظہوری) دو شینہ خواب</p>

(۲۲۲۲)

(۲۲۲۲)

توبووی بازی گروقت کار خواب است (اروو) خواب میں نظر آنا	
بخواری تن وادون مصدر اصطلاحی - خواری کشیدن و تحمل آن کردن -	
(ظہوری سے) بخواری تن چرادروادہ خاشاک سرکوشش پر بظرف یاغ وبتان	
رفته خود را یا سبب کرده است (اروو) ذلت و خواری سہنا -	
بخواری فتادون مصدر اصطلاحی - بخوان بقول شمس با اول مفتوح و شبانی	
ببتلاے ذلت و خواری شدن (انوی) زعفران را گویند مؤلف عرض کند کہ محرو	
مے (اے بخواری فتادہ ہر خصمی کا کثر بیان اوست دیگر محققین فارسی زبان ازین کتاب	
خصمے تو خار گرفت پر (اروو) دلیل معاصرین عجم بزبان نذارند و ماخذ این	
و خوار ہونا - ہم غیر متحقق بدون سند اعتبار رانٹاید	
بخواست بقول صاحب روزنامہ (اروو) زعفران - بقول اصفیہ اسم مؤنث	
بحوالہ سفرنامہ ناصر الدین شاہ قاجار کبیر و کیمواندر مست -	
بمعنی ارادہ و خواہش مؤلف عرض بخوان سلیم نیشاند اصطلاح بقول مؤید	
کند کہ موحدہ زائد است و راول (خوا) بحوالہ مؤید الفوائد (۱) یعنی القطع از ماسوی الش	
کہ بمعنی خواہش ارادہ می آید و گیر بیج واروو (۲) بمعنی سلامت و بیعی و خوردندی	
حیف است کہ شد استعمال پیش نشد نیز بہت صاحب اند ہم ذکر این کرده	
نامی دیدیم کہ مقصود صاحب سفرنامہ چہ و صاحب شمس (بخوان سلیم نیشاند) نوشته مؤلف	
بود (اروو) و کیموارادہ - عرض کند کہ مادر کلام خاقانی استعمال این یافتہ	

(۱۱۱۱)

(۱۱۱۱)

<p>(۵) بخوان سلوتم بنشاند خود حاجت نبود آنجا از گداز بود (ارادتخان واضح ۵) شب</p> <p>پاک اشکم خوش نمک بود و رخ زرین نکندش هجوم اشک مبتاب کتان دیده بود (این</p> <p>پس ازین سند مصدر (بخوان سلوت نشانند) شعاعی خط بخود صد پیرین بالیده بود (توفیق</p>	<p>بمعنی پیغم و بار ام داشتند پیدا است معلوم شود عرض کند که بجای خود شکفتن و ناز کردن</p> <p>که در کتابت مؤید غلطی کاتب راه یافت و کتاب باشد و از اسناد بالا هم همین معنی پیدا می شود</p> <p>تعلقه با معنی تحقیقی نیست - (ارو) (ارو) اما سوغا ^{الله} قاتل (صائب ۵) بوتہ از بہر گداز خویش</p>
<p>سے بے تعلق ہے - (۲۱) بیغی خوشی مینست - سامان داده اند و سادہ لوحانی کہ همچون بہ</p> <p>بخود آمدن مصدر اصطلاحی بقول آند بخوالہ فرنگ بخود بالیده اند (ارو) اترانا شگفتہ</p>	<p>فرنگ بہ ہوش آمدن مؤلف عرض کند کہ مقابل خود شد ہونا مایہ پنے میں آپ پھولنا -</p> <p>و موافق قیاس (ارو) ہوش میں آنا بقول تصفیہ آپے بخود برداشتند مصدر اصطلاحی بقول</p>
<p>میں آنا (آپ میں آنا) بقول امیر ہوش میں آنا خودی میں آنا و راستہ بمعنی بخود قرار دادن و خاص خود</p> <p>بخود آفتادون مصدر اصطلاحی بقول بحر بحال خود دانستن و فرماید کہ بجای خود (بخویش ہم</p>	<p>پرواختن است مؤلف عرض کند کہ کنایہ باشد و موافق قیاس است ولیکن طالب سند استہان باشیم (ارو) بخوالہ فرنگ بخود بالیدن مصدر اصطلاحی بقول صاحب آند</p>
<p>مراوف بخویش بالیدن (یوسف بیگ ۵) چون شمع بہر برائے ذات خود باشد و بس و ہم او فرماید</p> <p>سوختہ داغ نیاز بود و بالیدہ جامہ بخود کہ آنچہ بعد از قیام معلوم شد خصوصیت در خود</p>	<p>برداشتند است مؤلف عرض کند کہ کنایہ باشد و موافق قیاس است ولیکن طالب سند استہان باشیم (ارو) بخوالہ فرنگ بخود بالیدن مصدر اصطلاحی بقول صاحب آند</p>
<p>مراوف بخویش بالیدن (یوسف بیگ ۵) چون شمع بہر برائے ذات خود باشد و بس و ہم او فرماید</p> <p>سوختہ داغ نیاز بود و بالیدہ جامہ بخود کہ آنچہ بعد از قیام معلوم شد خصوصیت در خود</p>	<p>برداشتند است مؤلف عرض کند کہ کنایہ باشد و موافق قیاس است ولیکن طالب سند استہان باشیم (ارو) بخوالہ فرنگ بخود بالیدن مصدر اصطلاحی بقول صاحب آند</p>
<p>مراوف بخویش بالیدن (یوسف بیگ ۵) چون شمع بہر برائے ذات خود باشد و بس و ہم او فرماید</p> <p>سوختہ داغ نیاز بود و بالیدہ جامہ بخود کہ آنچہ بعد از قیام معلوم شد خصوصیت در خود</p>	<p>برداشتند است مؤلف عرض کند کہ کنایہ باشد و موافق قیاس است ولیکن طالب سند استہان باشیم (ارو) بخوالہ فرنگ بخود بالیدن مصدر اصطلاحی بقول صاحب آند</p>

<p>نذار و بل اسناد بغیر نیز آمدہ صاحب بحر ہم (بخود) دوران نباشد باید کہ آنرا بجایش ذکر کنیم ذکر این کرده مؤلف گوید کہ این درخور (ارو) اپنے ذمہ لے لینا۔</p>	<p>نذار و بل اسناد بغیر نیز آمدہ صاحب بحر ہم (بخود) دوران نباشد باید کہ آنرا بجایش ذکر کنیم ذکر این کرده مؤلف گوید کہ این درخور (ارو) اپنے ذمہ لے لینا۔</p>
<p>آن نیست کہ درینجا ذکرش کنیم اگر استعمالی بخود پروا سخن مصدر اصطلاحی رجوع بنظر آید کہ لفظ (بخود) دوران نباشد باید کہ</p>	<p>آن نیست کہ درینجا ذکرش کنیم اگر استعمالی بخود پروا سخن مصدر اصطلاحی رجوع بنظر آید کہ لفظ (بخود) دوران نباشد باید کہ</p>
<p>آن را بجایش ذکر کنیم (ارو) اپنے لئے کثادت روز دیگر چون بخود پروا اختہ بودید چون رخسار مہ پر زخم میکان یافتہ (ارو)</p>	<p>آن را بجایش ذکر کنیم (ارو) اپنے لئے کثادت روز دیگر چون بخود پروا اختہ بودید چون رخسار مہ پر زخم میکان یافتہ (ارو)</p>
<p>بخود بستن مصدر اصطلاحی۔ بقول اپنی جانب رجوع ہونا۔ اپنی جانب توجہ کرنا۔</p>	<p>بخود بستن مصدر اصطلاحی۔ بقول اپنی جانب رجوع ہونا۔ اپنی جانب توجہ کرنا۔</p>
<p>وارستہ مرادف (بخود پروا داشتن) کہ گذشت بخود چیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول استاد</p>	<p>وارستہ مرادف (بخود پروا داشتن) کہ گذشت بخود چیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول استاد</p>
<p>و فرماید کہ بجائے (بخود) ہم آید لگ بمعنی بر خود چیدن و ناخوش شدن و ہم او</p>	<p>و فرماید کہ بجائے (بخود) ہم آید لگ بمعنی بر خود چیدن و ناخوش شدن و ہم او</p>
<p>یرومی (س) من و رین و ریادلی بر خود بر (بر خود چیدن) فرماید کہ پریشان و مضطرب</p>	<p>یرومی (س) من و رین و ریادلی بر خود بر (بر خود چیدن) فرماید کہ پریشان و مضطرب</p>
<p>نہستم چون حساب ہاگر شکستی می خورم و نہ بودن (تاثیر) کہ وہ رگ پیدا ز خطہ چند</p>	<p>نہستم چون حساب ہاگر شکستی می خورم و نہ بودن (تاثیر) کہ وہ رگ پیدا ز خطہ چند</p>
<p>تاوان نیستیم ہا مؤلف عرض کند کہ چیزے را یا قوت لبش ہا غنچہ می چید بخود از لعل خندانش</p>	<p>تاوان نیستیم ہا مؤلف عرض کند کہ چیزے را یا قوت لبش ہا غنچہ می چید بخود از لعل خندانش</p>
<p>بذمتہ خود گرفتن است و بس و ہم او گوید کہ ہنوز ہا (ظہوری) چون دوال خم فترک</p>	<p>بذمتہ خود گرفتن است و بس و ہم او گوید کہ ہنوز ہا (ظہوری) چون دوال خم فترک</p>
<p>آنچہ بعد از تبیع معلوم شد خصوصیت (بر خود) نذار بخود چیدن ہا از ظہور است کہ نچیر سیر شود</p>	<p>آنچہ بعد از تبیع معلوم شد خصوصیت (بر خود) نذار بخود چیدن ہا از ظہور است کہ نچیر سیر شود</p>
<p>بل اسناد بغیر نیز آمدہ صاحب بحر ہم ذکر این ہا (صائب) ہر کہ آمد و غم آبا و جہان چون</p>	<p>بل اسناد بغیر نیز آمدہ صاحب بحر ہم ذکر این ہا (صائب) ہر کہ آمد و غم آبا و جہان چون</p>
<p>کر وہ مؤلف گوید کہ این درخور آن نیست گر و باد ہا روزگارے خاک خورد و آخر بخود</p>	<p>کر وہ مؤلف گوید کہ این درخور آن نیست گر و باد ہا روزگارے خاک خورد و آخر بخود</p>
<p>کہ درینجا ذکرش کنیم اگر استعمالی بنظر آید کہ لفظ بچیدن و رفت ہا مؤلف عرض کند کہ بدل چید</p>	<p>کہ درینجا ذکرش کنیم اگر استعمالی بنظر آید کہ لفظ بچیدن و رفت ہا مؤلف عرض کند کہ بدل چید</p>

<p>خوردن است و بس (اردو) دل میں پیچ و تاب کھانا۔ اپنے میں آپ پیچ کھانا۔</p>	<p>واقعہ غیر متوقعہ پیش آواز تعجب یا مسترت یا خوف حرکتے خاص سرز و شو و ہمین است بخود</p>
<p>بخود ترشیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول وارستہ و محرم از ف بخوردن داشتن و فرماید کہ بجای بخوردن</p>	<p>بخوبیدن (اردو) خود بخود اچھل پڑنا۔ جب کوئی شخص سامنے آجاتا ہے جسکے آنے</p>
<p>بخوش (ہم می آید (زلالی سے) بخورد مسعود شاہی برتر شد پڑاش رشک بر محمود پاشا مؤلف عرض</p>	<p>کی امید نہ تھی یا کسی واقعہ کی اطلاع ہوتی ہے جو متوقع نہ تھا تو خود بخود دل کو ایک</p>
<p>کنڈ کہ منسوب کردن چیزی بخود و ہم او گویند آنچہ بعد از متبع معلوم شد خصوصیت (برخود) نذر و بل اسناد</p>	<p>حرکت ہو جاتی ہے اور انسان اچھل پڑتا ہے خوشی سے یا تعجب یا ڈر سے۔</p>
<p>بخود و حیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول انند بکسر جیم فارسی (۱) کنایہ از متکبر و مغرور بود</p>	<p>بخود و حیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول انند بکسر جیم فارسی (۱) کنایہ از متکبر و مغرور بود</p>
<p>روحید و تعریف جو راب دورے) رخ خود پایش جو مالیدہ ام کا ازان رو بخود</p>	<p>بخود و حیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول انند بکسر جیم فارسی (۱) کنایہ از متکبر و مغرور بود</p>
<p>ایتقدر حیدہ ام کا و فرماید کہ (۲) نیز کنایہ از پذیرفتن (صائب سے) خمش جو آب گہر</p>	<p>بخود و حیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول انند بکسر جیم فارسی (۱) کنایہ از متکبر و مغرور بود</p>
<p>می رویم تا دریا پانچیدہ ایم بخود و ہجو سیل غوغائی کا (میرزا بیدل سے) بیدل بساط</p>	<p>بخود و حیدن مصدر اصطلاحی۔ بقول انند بکسر جیم فارسی (۱) کنایہ از متکبر و مغرور بود</p>
<p>و ہم بخود حیدہ چو صبح کا ورنہ ز جنس ہستی</p>	<p>چون کسی یا کسی غیر از توقع چار چشم شود یا</p>

من ہرچہ ہست نیست ہ مؤلف عرض کند او گوید کہ آنچه بعد از تتبع معلوم شد خصوصیت
 کہ (بخودچیدن چیزی) گناہ باشد از (۳) (برخود) نذار و بل اسناد بغیر نیز آید صاحب بحر
 حاصل کردن چیزی و بر خود گرفتن چیز ہم ذکر این کرده مؤلف گوید کہ این در خود
 و بر سر خود گرفتن بارے از ہر سہ اسناد بالا آن نیست کہ در اینجا ذکرش رو اگر استعمالی
 ہمین معنی پیدا می شود و این من وجہ تعلق و ربط نظر آید کہ لفظ (بخود) در آن نباشد باید کہ آن
 با معنی دوم و معنی اول بلحاظ معنی حقیقی خلاف را بجایش ذکر کنیم (ارو) اپنے سر لینا۔
 قیاس است و سندے بکارش منی خورد و لیس بخود رسیدن مصدر اصطلاحی۔ خود را
 سند دیگر باشیم (ارو) (۱) متکبر اور خورد شاختن باشد (صائب ۵) بیک فروستہ
 ہونا۔ (۲) قبول کرنا (کسی چیز کو حاصل کرنا) است صدوقتر اینجا بخود تا رسیدم بعالم
 جیسے فیض حاصل کرنا۔ اپنے ذمہ لینا جیسے رسیدم پو (ارو) اپنے آپ کو پہچانا۔
 "ما حق ہم نے اس کام کو اپنے ذمہ لیا" بخود سپردن مصدر اصطلاحی۔ بقول
 بخود و اون مصدر اصطلاحی۔ بقول وارثہ وارستہ (۱) مرادف بخود برداشتن و فرماید
 مرادف (بخود برداشتن) کہ گذشت و فرماید کہ بعوض (بخود) (بخویش) ہم می آید (طالب
 کہ بجایے (بخود) (بخویش) ہم آید (شفیع اثر کلیم ۵) نیست نفس دون امانت دار یک
 (۵) درین زمان کہ بزرگان پناہ کس نشوند جو اعتبار بہ حق بدست ماست گر چیزی بخود
 پکند انم از چه بخود و او کوہ رخسہ غار پو مؤلف سپردہ ایم پو نیز فرماید کہ آنچه بعد از تتبع معلوم
 عرض کند کہ سر خود گرفتن است و بس ہم شد خصوصیت (برخود) نذار و بل اسناد بغیر

(۲۰۲)

تیز آمدہ۔ صاحب بحر ہم ذکر این کرده۔ خان	وارستہ و بحر تھل ناملائم کروں و بر رویا
در چراغ ہدایت گوید کہ (۲) مغرور بودن	(محسن تاثیرہ) تعدی کہ ز موجت رسد بخود
و لگان بزرگی خود داشتن (شفیع اثرہ) بگن	یا بوصل بحر سی تا حباب و ارا اینجا
از سپیری کہ سپردی بخودت بہ مردم غافل	(مخلص کاشیہ) ہر شکستی با تو کار مویلی
از ان ہیج بخودتہ سپارند بہ مؤلف عرض کنند	می کنند بہ ہیچوز لطف یار یکدم تو بر خود شکستی
کہ (۳) بسر خود و بذرتہ خود گرفتن و گریز ہیج	مؤلف عرض کند کہ (بر خود شکستن) ہم ہمین
و ہر دو سند بالا بکار مامی خوردتہ بحق شان	معنی می آید و آنچه وارستہ نسبت معنی دوم
نسبت قول آخر الذکر وارستہ عرض می شود کہ	(بر خود شکستن) اشکال را دفع کرد و بجایش
این در خور آن نیست کہ در اینجا ذکرش رود	و ذکر کنیم و این کنایہ باشد (ارو) سخت
اگر استعمالی نظر آید کہ لفظ (بخود) در ان نباشد	اور ناملائم باتون کا شکل کرنا منہ پر نہ لانا۔
باید کہ ان را بجایش ذکر کنیم و خان آرزو	بخود و واون مصدر اصطلاحی بقول بحر
کہ معنی دوم پیدا کرد بر لے آن طالب سند	بمعنی بخود و ار و اون و خاص خود و نسبت
دیگر باشیم کہ از معنی لفظی این تعلق ندارد	مرادف (بخود برداشتن و بستن و تراشیدن
(ارو) (۱) و کیو بخود برداشتن (۲)	و واون) مؤلف عرض کند کہ غور نکرد کہ این
مغرور ہونا (۳) کسی کام کو اپنے سر لینا	لازم است و مصادر بالامتعدی بحرین
اپنے ذمہ لینا۔	کہ یعنی اقاون بسر و اقاون بدتمہ است
بخود شکستن مصدر اصطلاحی بقول	قتائل حیفا است کہ سند استعمال پیش نشد

<p>خوار می را با صاحب بحر ہم ذکر این کرده مؤلف عرض کند که اختیار کردن و گوارا کردن است</p>	<p>خلاف قیاس نیست (ارو) سر پر پڑنا بقول آصفیه - ذمه ہونا - ذمه پڑنا۔</p>
<p>وارستہ می فرماید کہ مرادف (برخود و بر خویش صاحب آمد بخوالہ متر گذشتن) و آنچه از قتیج معلوم شد خصوصیت</p>	<p>بخود فرو رفتن و مصدر اصطلاحی۔ بخود فرو شدن صاحب آمد بخوالہ متر گذشتن</p>
<p>ندارد و این اسناد بغیر نیر آمده مؤلف گوید کہ یعنی از غایت رنج و خجالت سفر و کرد چیف است کہ سداستعمال پیش نکر و وارو کہ مقام عمرات این لا حاصل است (ارو)</p>	<p>فرنگ ذکر ماضی مطلق این ہر دو مصدر کرد گوید کہ یعنی از غایت رنج و خجالت سفر و کرد چیف است کہ سداستعمال پیش نکر و وارو کہ مقام عمرات این لا حاصل است (ارو)</p>
<p>اختیار کرنا۔ گوارا کرنا۔ بخود گرفتار شدن مصدر اصطلاحی۔ بقول وارستہ مرادف بخود برداشتن کہ گذشت و فرماید کہ بعضی بخود برداشتم (ارو) رنج و خجالت سے مردہ و غریبان بجاک کوی او افتادہ اہم ہوا</p>	<p>محققین فارسی زبان کے با اونیت۔ مؤلف عرض کند کہ معنی لفظی این دلالت می کند کہ غور کردن و فکر و تامل نمودن باشد طالب سند باشیم (ارو) رنج و خجالت سے مردہ و غریبان بجاک کوی او افتادہ اہم ہوا</p>

از سند بالا نوشته شدن چیزے بخود پیدا است از بخور خار آن راه پنجم بر خویشین از آن راه اول
 مقصود و شاعر آنست که من در نامه خود حاصل مؤلف عرض کند که منسوب بخود کردن و هم او
 اول پارہ پارہ خود نوشته ام و خط من درین گوید کہ آنچه بعد از نتیج معلوم شد خصوصیت
 را در خود وار و از اینجا است کہ پارہ من خط مرا بر خود نذر و بل اسناد بغیر نیز آید مؤلف گوید کہ
 پارہ پارہ میکنند ہم او گوید کہ آنچه بعد از نتیج کہ ذکر این در اینجا بی محل است باید کہ بجایش ذکر
 معلوم شد خصوصیت بر خود نذر و بل اسناد (ار و و) اپنے سے منسوب کرنا۔

بغیر نیز آید مؤلف گوید کہ ذکر این در اینجا بخودی خود اصطلاح بقول اسناد بخود فرہنگ
 بی محل است بجائے خودش باید نوشتہ بنفہ و ذاتہ صاحب رہنما فرماید کہ معنی خود بخود و
 (ار و و) لکھا ہونا جیسے یہ خط میں لکھا ہوا ہے بہرخت خود است صاحب بول چال ہم ذکر این کہ
 بخود نہادون مصدر اصطلاحی بقول و است گوید کہ از خود و صاحب فرہنگ فدائی فرماید کہ
 مرادف بخود برواشتن کہ گذشت و گوید کہ بے یاری و انبازی دیگری کہ ترجمہ آن بتازنی
 بجائے (بخود) بر خود و بخویش ہم می آید صاحب باشد مؤلف عرض کند کہ تعریف فدائی کہ از صاحب
 بجز ہم ذکر این کہ وہ (سعید اشرف سے) در عجم بود خیلے خوش است (ار و و) خود بخود بقول آصفیہ
 حالت اگر دست و پد وصل حرام پانا مروی را از خود آب ہی آپ۔ بے کہے بن چھیر بن بلا سے مؤلف
 بخود نہادون مرویت ہے (ملا و حشی سے) اگر شاعر عرض کرتا ہو کہ بن بلا سے) کا محل نہیں ہے۔

بخود بقول جہانگیری و برہان با اول و ثانی مضموم و و او معروف و راے موقوف (ا) عمل
 لہنی باشد کہ آن را بتازی میعد سائلہ و بیونانی اصطنفی و بہندی سلا رس خوانند و از درخت

روم حاصل شود خوشبوی باشد بهار گوید که بوزن صور (۲) آنچه بدان بوی دهند و بخورات جمع آن و فرماید که با لفظ بر آتش انداختن و دادن و سوختن و کردن مستعمل مؤلف عرض کند که انحصار بر صا در بالا در طحقات باقی نماند که قلت تلاش اوست هم او فرماید که مجازاً (۳) بمعنی مجمر است (خواجہ شیراز) مرغول را بگردان یعنی بر شخم سنبل یا گردچمن بخوری همچو صبا بگردان یا صاحب محیط بر بخور حواله میعه سائله کرده و بر میعه سائله گوید که یونانی اسطرا و بهندی سلا رس و در انگریزی اسنور کن با سم نامند و آن صمغ یا شیر درختی است بسیار خوشبو و درخت آن را در بلاد شام چهر گویند و گفته اند که آن صمغ درخت مران است. و نوع است یکی سفید که آن را عطاران میعه عنبری نامند و دوم سرخ و آن را میعه مشکلی نام است گرم در اول و خشک در دوم خشکی آن کمتر از گرمی و لقبول شیخ قوت منصفه بلینہ بغایت مستحکم محکم است و روغنی که از آن در شام میگیرند بلین شدید با بجمه مقوی و محکم ریح و منصف و منافع بسیار دارد (الخ) مؤلف عرض کند که معنی اول مفرس است از معنی دوم که نظر بر خوشبوی آن فارسین بدین نام موسوم کردند و معنی دوم لغت عربی کذا فی المنتخب (ارو) (۱) سلا رس و کیو اسطفی (۲) بخور لقبول آصفیه عربی اسم مذکر و مہونی خوشبودار چیزون کی و مہونی خوشبودار چیزین جیسے مشک و عنبر و غیرہ (۳) انگیشی لقبول امیر ہندی یوش آشدان - مجمر۔

(۲۳۲۲)

بخور آہ استعمال - مرکب اضافی معنی آہ ہے	بعود اول فرست یا کہ مشکوے کسی عنبرین کلام
کہ مثل بخور است (ظہوری) بخور آہ ظہوری	شود یا (ارو) بخور آہ مذکر جیسے دو آہ